INFORMACIJA O ZAPOŠLJAVANJU STRANIH RADNIKA U BOSNI I HERCEGOVINI

U ovom dokumentu Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine je objedinila opšte informacije vezane za zapošljavanje stranih državljana u Bosni i Hercegovini sa ciljem da se pruže osnovni podaci o načinu i mogućnostima zapošljavanja stranih radnika u BiH.

Boravak stranaca koji u Bosni i Hercegovini namjeravaju da rade

Stranci koji u BiH namjeravaju da rade, u BiH mogu boraviti na osnovu viznog, bezviznog, privremenog ili stalnog boravka.
Vizni boravak je boravak stranca u BiH u periodu koji je naveden u vizi.
Bezvizni boravak je boravak stranca u BiH koji dolazi iz države bezviznog režima u trajanju ukupno do 90 dana u bilo kojem periodu od 180 dana.
Privremeni boravak je boravak stranca u BiH u trajanju do jedne godine, ako dozvolom boravka nije drugačije određeno.
Stalni boravak je boravak stranca u BiH u neograničenom trajanju.
Strancima koji namjeravaju da rade u BiH privremeni boravak se može odobriti po osnovu rada s radnom dozvolom i po osnovu rada bez radne dozvole. Također, stranci koji u BiH borave po osnovu viznog, bezviznog ili prethodno odobrenog privremenog boravka mogu raditi u BiH bez radne dozvole uz prethodno pribavljenu potvrdu o prijavi rada.

U Bosni i Hercegovini je zapošljavanje stranih radnika regulisano slijedećim zakonima i podzakonskim aktima, osim ako međunarodnim sporazumom nije drugačije propisano:

- Zakon o strancima BiH („Sl. glasnik BiH“, broj 88/15, 34/21 i 63/23), gdje su okvirno regulisani uslovi i način boravka stranaca u Bosni i Hercegovini po osnovu rada, dok je zapošljavanje stranaca zakonski riješeno na nivou entiteta i Brčko distrikta BiH,

- Zakon o zapošljavanju stranaca („Službene novine Federacije BiH“, broj 111/12) i Procedura za izdavanje radne dozvole u Federaciji BiH od 6.6.2011. godine,

- Zakon o zapošljavanju stranih državljana i lica bez državljanstva („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 24/09, 117/11 i 56/22) reguliše zapošljavanje stranih državljana i lica bez državljanstva, odnosno izdavanje radnih dozvola stranim državljanima u Republici Srpskoj,

- Zakon o zapošljavanju stranaca Brčko distrikta BiH (“Službeni glasnik Brčko distrikta Brčko distrikta” broj 15/09.,19/09. i 20/10) u Brčko distriktu BiH.

Privremeni boravak po osnovu rada sa radnom dozvolom

Ako stranac namjerava boraviti u BiH s ciljem plaćenog rada, mora imati radnu dozvolu koju je izdao organ nadležan za poslove zapošljavanja stranaca osim kada je nadležnim zakonima ili međunarodnim sporazumom određeno da za pojedine vrste rada radna dozvola nije potrebna. Po dobivanju radne dozvole, stranac podnosi zahtjev za odobrenje privremenog boravka u BiH bez kojeg ne može raditi u BiH. Postupak za dobijanje radne dozvole je sljedeći:

- Stranac pronalazi posao ili biva pozvan da radi.
- Poslodavac pribavlja stranom državljaninu radnu dozvolu u nadležnom zavodu/službi zapošljavanja u BiH prema sjedištu poslodavca, a strani državljanin ulazi u Bosnu i Hercegovinu tek nakon pribavljene radne dozvole.
- Stranac u Službi za poslove sa strancima, po osnovu izdate radne dozvole podnosi zahtjev za odobrenje boravka u BiH. Van BiH zahtjev se Službi podnosi putem diplomatsko konzularnog predstavnistva Bosne i Hercegovine, a u BiH direktno nadležnoj organizacionoj jedinici Službe. U pravilu, zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka stranac mora podnijeti izvan BiH putem DKP-a BiH, i to lično. Na teritoriji BiH stranac može podnijeti zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka samo ako je u BiH ušao s vizom za dugoročni boravak (Viza D) ili ako je državljanin zemlje bezviznog režima.

Zavisno od mjesta prebivališta, odnosno sjedišta poslodavca, radnu dozvolu izdaje organ nadležan za poslove zapošljavanja stranaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republike Srpske ili Brčko Distrikta BiH u skladu s odredbama ovog i drugih zakona u BiH kojima se regulišu pitanja rada stranaca, osim kad je ovim zakonom ili međunarodnim ugovorom čija je BiH ugovorna strana određeno da za pojedine vrste rada nije potrebna radna dozvola. Radna dozvola izdaje se za određeno radno mjesto, odnosno za određenu vrstu poslova i ne može se izdati s rokom važenja dužim od jedne godine.

Radne dozvole izdaju slijedeće institucije nadležne za poslove zapošljavanja stranaca u Bosni i Hercegovini:

- U Federaciji BiH – nadležna kantonalna služba zapošljavanja prema sjedištu poslodavca, uz saglasnost Federalnog zavoda za zapošljavanje (http://www.fzzz.ba) ,
- U Republici Srpskoj – nadležna filijala Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske prema sjedištu poslodavca (http://www.zzrs.org),
- U Brčko distriktu BiH - Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH (https://zzzbrcko.org/) .

Privremeni boravak po osnovu radne dozvole odobrava se na period važenja radne dozvole uz dodatnih 30 dana, ali ne duže od jedne godine.

Stranac mora imati radnu dozvolu prije ulaska u Bosnu i Hercegovinu i ne može početi raditi na osnovu radne dozvole prije nego što mu je odobren privremeni boravak.

Privremeni boravak po osnovu rada bez radne dozvole

Ako se radi o poslovima za koje nije potrebna radna dozvola, strancu se može odobriti privremeni boravak po osnovu rada bez radne dozvole. Privremeni boravak po osnovu rada bez radne dozvole može se odobriti u svrhu:

- visokokvalificiranog zapošljavanja (tzv. plava karta),

- premještaja unutar pravnog lica,

- naučnog istraživanja ili

- rada bez radne dozvole s potvrdom o prijavi rada.

Određene poslove stranci mogu obavljati i kada u BiH borave po osnovu viznog ili bezviznog boravka i to bez radne dozvole, ali uz prethodno pribavljenu potvrdu o prijavi rada („Rad bez radne dozvole s potvrdom o prijavi rada“). Kategorije stranaca koji mogu raditi u BiH sa potvrdom o prijavi rada definisani su članom 77. Zakona o strancima BiH („Sl. glasnik BiH“, broj 88/15, 34/21 i 63/23). Potvrdu o prijavi rada, na zahtjev stranca, izdaje Služba za poslove sa strancima BiH prema mjestu obavljanja poslova.

Stalni boravak

Stranci kojima je u BiH odobren stalni boravak imaju pravo na rad u BiH bez obaveze pribavljanja radne dozvole.

Pravo na rad u Bosni i Hercegovini bez obaveze pribavljanja radne dozvole

Pravo na rad u BiH bez obaveze pribavljanja radne dozvole omogućeno je strancima koji u BiH imaju:

- odobren stalni boravak,

- odobren izbjeglički status, supsidijarnu zaštitu ili privremenu zaštitu,
- odobren privremeni boravak po osnovu spajanja porodice, a radi se o strancu koji je u braku ili vanbračnoj zajednici s državljaninom BiH ili koji ima odobren privremeni boravak po osnovu spajanja porodice kao staratelj maloljetnog djeteta koje ima državljanstvo BiH, ili

- odobren privremeni boravak po osnovu obrazovanja u statusu studenta, kada obavljaju poslove privremenog karaktera posredstvom ovlaštenih posrednika bez zasnivanja radnog odnosa u skladu s propisima kojima se regulira obavljanje takvih poslova.

Korisni linkovi:

Ministarstvo civilnih poslova BiH

http://www.mcp.gov.ba/

Agencija za rad i zapošljavanje BIH

http://www.arz.gov.ba/

Ministarstvo vanjskih poslova BIH

https://www.mvp.gov.ba/default.aspx?template_id=43&pageIndex=1

Ministarstvo sigurnosti BIH

https://www.mvp.gov.ba/

Služba za poslove sa strancima BiH

https://sps.gov.ba/

Federalni zavod za zapošljavanje

http://www.fzzz.ba

Zavod za zapošljavanje Republike Srpske

http://www.zzrs.org

Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH

https://zzzbrcko.org/